

VOS & DE LANGE

advocaten

Duurzame Energieproductie Exloërmond B.V.
1e Exloërmond 122
9573 PG 1e Exloërmond

T.a.v. de heren H.W. ten Have, J.H. Olthuis en J. Bartelds

Windpark Oostermoer Exploitatie B.V.
Dorpsstraat 61
9658 PH Eexterveen

T.a.v. de heren H.J. Speelman, H.J. Hoiting, E.J.H. Kruit en J.W. Kruit

Pure Energie Wind B.V.
Hengelsestraat 585
7521 AG Enschedé

T.a.v. de heren A. P. Vermeulen, J.G. Hofste en M.A.H. Bovenmars

Per e-mail
(info@drentsemondendoostermoer.nl en info@raedthuys.nl) en per gewone post.

Barendrecht, 7 september 2020

Dossier : D20200163
Inzake : **Windturbines / Advies**

Geachte mevrouw, mijnheer,

In samenwerking met de Stichting in oprichting het Democratisch Energie Initiatief, gevestigd te Emmen, hebben zich tot mij gewend de rechtspersoonlijkheid bezittende stichting Stichting Platform Storm, gevestigd te Nieuw-Buinen, gemeente Borger-Odoorn, alsmede haar bestuurders in privé, ter zake van het volgende

Barendrecht, 7 september 2020

Bij uitspraak van 21 februari 2018 (ECLI:NL:RVS:2018:616) heeft de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State de beroepen tegen het inpassingplan 'Windpark de Drentse Monden en Oostermoer' en een aantal uitvoeringsbesluiten niet-ontvankelijk dan wel ongegrond verklaard. Platform Storm heeft de Afdeling verzocht die uitspraak te herzien, maar dat verzoek is bij uitspraak van 17 april 2019 afgewezen (ECLI:NL:RVS:2019:1209). De ministers van Economische Zaken en Klimaat en van Binnenlandse zaken en Koninkrijksrelaties, alsook het college van gedeputeerde staten van Drenthe waren daarbij betrokken als bevoegde gezagen.

Het windpark is geprojecteerd in het noordelijk deel van de Drentse Veenkoloniën in de gemeenten Borger-Odoorn en AA en Hunze. Het windpark komt te bestaan uit 45 windturbines. Deze worden thans geplaatst in zes lijnopstellingen. Die lijnen zijn verspreid over ruim 50 vierkante kilometer in het gebied van 2e Exloërmond, Nieuw-Buinen, Drouwenermond en Gasselternijveen.

Op 25 juni 2020 heeft de Grote kamer van het Hof van Justitie van de Europese Unie in de zaak C-24/19 arrest gewezen. Daarbij heeft het Hof zich uitgesproken over de uitlegging van de SMB-richtlijn 2001/42 betreffende de beoordeling van de gevolgen voor het milieu van bepaalde plannen en programma's in Vlaanderen. Dit arrest sluit naadloos aan op de conclusie in deze zaak van advocaat-generaal M. Campos Sánchez-Bordona bij het Hof van 3 maart 2020 (HvJ EU, 03-03-2020, nr C-24/19, ECLI:EU:C:2020:143). Het Hof heeft in deze uitspraak belangrijke verduidelijkingen verstrekt over de maatregelen waarvoor de bij deze richtlijn voorgeschreven beoordeling moet worden uitgevoerd en over de gevolgen van het ontbreken van die beoordeling, dit mede gericht op de bescherming van de gezondheid van de mens.

De vigerende jurisprudentie van de Raad van State op dit punt – met name kenbaar uit onderdeel 29 en volgende (inzake D'Oultremont - zie ECLI:NL:RVS:2019:1064) is daarmee definitief in een ander daglicht komen te staan. De SMB-richtlijn ziet op

Barendrecht, 7 september 2020

plannen en programma's, alsook de wijzigingen daarvan, die door een instantie van een lidstaat worden opgesteld of vastgesteld, voor zover zij door wettelijke of bestuursrechtelijke bepalingen zijn voorgeschreven. Het bereik daarvan dient ruim te worden uitgelegd. Hier te lande hebben wij het op het punt van windturbines dan met name over de normen, kaders en voorschriften uit de Activiteitenregeling en het Activiteitenbesluit.

De richtlijn stelt bovendien de verplichting om een bepaald plan of programma voorafgaand – bij de voorbereiding en vóór de vaststelling – aan de toepassing daarvan aan een milieubeoordeling te onderwerpen, afhankelijk van de voorwaarde dat het gaat om een plan of programma dat aanzienlijke milieueffecten kan hebben. De richtlijn beoogt een hoog milieubeschermingsniveau te waarborgen en de kwaliteit van het milieu te verbeteren. Dat volgt ook uit Verdragen en uit artikel 37 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie. Dat is bovendien in overeenstemming met de internationale verbintenissen van de Unie (zoals Espoo van 26 februari 1991).

De omstandigheid dat een nationale handeling een zeker niveau van abstractie vertoont en een doel van transformatie van een geografische zone nastreeft, vormt een illustratie van haar programmatische of planificatieve dimensie en verhindert niet dat zij valt onder het begrip 'plannen en programma's'.

Voor de vraag of bedoelde handeling of handelingen het kader vormen voor toekomstige vergunningen voor projecten verwijst het Hof naar elke handeling die, door vaststelling op de betrokken sector toepasselijke regels en controleprocedures, een (kwalitatief) groot pakket criteria en modaliteiten vaststelt voor de goedkeuring en de uitvoering van één of meerdere projecten die aanzienlijke gevolgen voor het milieu kunnen hebben, zoals slagschaduw, veiligheidsvoorschriften en geluidsemissies. Dat is hier te lande niet anders. De projecten die vallen onder onze nationale regelgeving hebben ook onmiskenbaar gevolgen voor het milieu. De woordgroep '(...) die het kader

Barendrecht, 7 september 2020

voor de toekenning van toekomstige vergunningen voor (...) projecten' in artikel 3 lid 2 onder a van de richtlijn bevat bovendien geen enkele verwijzing naar het nationale recht en vormt dus een autonoom Unierechtelijk begrip dat op het grondgebied van de Unie uniform moet worden uitgelegd.

Die uitleg van het Hof laat in niet mis te verstane bewoordingen bepaald weinig ruimte voor de andere eigen uitleg van de Raad van State alhier. Die uitleg is onjuist en te beperkt. Ook de door het Hof getoetste regels bevatten immers geen (directe) koppeling met een of meer concrete projecten. Dat is dus geen voorwaarde. De Hofuitspraken en de Europese verplichtingen dienen dan ook onverkort te worden nageleefd. De regels bevatten niet alleen beginselverplichtingen, maar hebben eveneens betrekking op en relatie met concrete projecten. Het is ook onmogelijk een project los te zien van de toetsing aan de hier ter lande algemeen geldende regels.

Barendrecht, 7 september 2020

Het voorgaande betekent dat ook de algemene regels - zoals Activiteitenbesluit en Activiteitenregeling - m.e.r plichtig zijn en als dat achterwege is gelaten - wat in casu het geval is - dat alsnog zal hebben plaats te vinden. Een lidstaat moet alle noodzakelijke maatregelen treffen om het ontbreken van een MER te herstellen. De SMB-richtlijn heeft net als de M.E.R.-richtlijn een ruime werkingssfeer die niet zomaar met nationale bepalingen ingeperkt kan worden. In het kader van uniforme toepassing van het Unierecht dient derhalve nietigverklaring of vernietiging van de verleende vergunningen plaats te vinden, ook indien blijkt dat de uitvoering van het winturbineparkproject al is gestart of al is afgerond. Die vergunningen zijn immers onwettig.

Op grond van het voorgaande verzoek ik u en voor zover de wet dat vereist sommeer ik u de bouw, realisatie en eventuele exploitatie niet te doen aanvangen danwel per direct te staken en gestaakt te houden en mij dat uiterlijk binnen 48 uur na verzending van dit schrijven te bevestigen.

Bij gebreke van ontvangst van die bevestiging binnen genoemde termijn stel ik u voor zover nodig in gebreke, als gevolg waarvan u in verzuim zult zijn. Cliënten houden u in

Barendrecht, 7 september 2020

dat geval hoofdelijk aansprakelijk voor het negeren van het verzoek c.q. de sommatie en houden u daarvoor en de gevolgen daarvan hoofdelijk aansprakelijk.

Tevens achten cliënten zich in dat geval vrij u zonder nadere aankondiging in rechte te betrekken en voorlopige voorzieningen te vragen. In een procedure zullen cliënte zich ter adstructie van dan (een) in rechte te vorderen verbod(en) zich mede beroepen op schending van de beginselen en bepalingen van het Verdrag van Aarhus en daarmee corresponderende richtlijnen, alsmede schending van Europese en nationale regels en voorschriften strekkende tot bescherming van transparante en eerlijke mededinging, nu in casu sprake is van schaarse vergunningen, maar de daarvoor geldende procedure(s) niet zijn gevolgd.

Mocht u nog vragen hebben naar aanleiding van dit schrijven, aarzelt u dan niet contact met mij op te nemen.

Dit schrijven zend ik tevens ter kennisneming aan de bevoegde gezagen voormeld.

Alle rechten en weren worden uitdrukkelijk voorbehouden.

Met vriendelijke groet,

P.A. de Lange

